

Szanowne Koleżanki i Szanowni Koledzy, Drodzy Czytelnicy,

ostatni w tym roku numer „Endokrynologii Polskiej” ukazuje się w okresie nadchodzących świąt. Informacje o nich docierają do nas każdego roku coraz wcześniej — można odnieść wrażenie, że niedługo świąteczne choinki zawitają do nas zaraz po wakacjach. Idąc więc z duchem czasu, oddajemy Państwu obecny numer naszego pisma dużo wcześniej.

Dział **Prac oryginalnych** rozpoczyna badanie dotyczące oceny przydatności elastografii uciskowej w diagnostyce zmian pęcherzykowych z niskim ryzykiem złośliwości i niewielkim odsetkiem raków brodawkowatych wśród nowotworów złośliwych oraz zmian z jednoznaczną cytologią i wysokim odsetkiem raków brodawkowatych wśród nowotworów złośliwych. Okazuje się, że badanie to jest bardziej wiarygodne niż klasyczna ultrasonografia. Skuteczność elastografii uciskowej spada jednak wraz z obniżaniem się odsetka raków brodawkowatych wśród nowotworów złośliwych. Oczywistym celem tej analizy była właściwa kwalifikacja chorych do leczenia chirurgicznego.

Badacze z Ankary w swojej publikacji ustosunkowali się do wielkości dawek ablacyjnych stosowanych terapii zaawansowanego stadium raka brodawkowatego tarczycy.

Kolejni badacze próbowali poznać mechanizm, za pośrednictwem którego T3 może wpływać na progresję raka nerki. Dowiedziono, że zaburzona ekspresja genów ścieżki T3 koreluje z czasem przeżycia chorych z rakiem nerki. T3 zmienia lokalizację TRIP11 na jądrową poprzez mechanizm zależny od kinazy PI3K. TRIP11 jest wielofunkcyjnym białkiem lokalizującym się w aparacie Golgiego lub w jądrze komórkowym, gdzie działa jako koaktywator transkrypcji zależnej od receptorów hormonów tarczycy i czynnika indukowanego hipoksją.

W kolejnej pracy udowodniono, że niska masa szkieletu jest ważnym czynnikiem predykcyjnym osteoporozy u mężczyzn zakażonych wirusem HIV w Indiach.

Przekonują obserwacje, że zakażenie HIV przyczynia się do zmniejszenia gęstości mineralnej kości (BMD) i wartości Z-score w całym szkielecie. Osteoporozę rozpoznano u 64% chorych, a najczęstsza lokalizacja obejmowała kość promieniową. U pacjentów zakażonych HIV stwierdzono istotnie niższe wartości masy tkanki tłuszczowej, masy beztłuszczowej, całkowitego odsetka tkanki tłuszczowej i zawartości minerałów w kości.

Autorzy z Bydgoszczy dowodzą, że u chorych na cukrzycę typu 2 najczęściej obserwowanym rodzajem raka był rak sutka, a następnie rak macicy. Praca ta ma jednak także wymiar pozytywny. Potwierdzono w niej bowiem związek stosowania metforminy ze zmniejszoną zapadalnością na choroby nowotworowe u pacjentów z cukrzycą typu 2.

Ciekawe obserwacje związane z nurtującym problemem otyłości zawierają badania porównawcze na zwierzętach, oceniające skuteczność w zapobieganiu otyłości podawania w krótkotrwałych cyklach liofilizowanych preparatów zawierających jeden, trzy lub więcej żywych szczepów probiotycznych. Wskazują one, że ogólny efekt synergistyczny jest większy niż suma efektów jednostkowych.

Autorzy z Wrocławia próbują nadrobić pewne zaległości. Odmienne niż w przypadku innych części kontynentu dysponujemy bowiem niewielką ilością informacji dotyczących jakości nasienia w populacjach centralnej i wschodniej Europy. Kryteria normy według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO, *World Health Organization*) z 2010 roku w zakresie ruchliwości i żywotności plemników spełniało w populacji polskiej tylko 60% i 66% próbek.

Kolejni badacze ustosunkowują się krytycznie do poprawy funkcji oddechowych w trakcie leczenia preparatem ludzkiego rekombinowanego hormonu wzrostu chorych z zespołem Pradera-Williego i zaburzeniami oddychania w czasie snu.

Zachęcamy też do lektury **Pracy pogładowej**. W tym numerze EP endokrynolodzy dziecięcy z Poznania przedstawiają aktualny stan wiedzy dotyczący białka PAPP-A2, ze szczególnym uwzględnieniem jego roli w procesie wzrastania.

Zapraszamy również do zapoznania się z dwoma **Opisami przypadków**. Pierwszy pochodzi z Danii i dotyczy bardzo dobrze udokumentowanego odwracalnego hipogonadyzmu w następstwie leczenia hCG u młodego pacjenta z zespołem Kallmanna. W kolejnej pracy, tym razem z Lublina, przedstawiono 4 rodziny (8 osób) z izolowanymi gruczolakami przysadki (FIPA, *familial isolated pituitary adenoma*).

W rozdziale **Szkolenie podyplomowe** kolejny zespół Autorów z Poznania dokonuje aktualnego przeglądu wiedzy w odniesieniu do obrazu klinicznego, diagnostyki i leczenia pacjentów z nierozpoznaną w dzieciństwie i nieleczoną ektopią tarczycy.

Na zakończenie — w imieniu Redakcji i swoim własnym — składam Państwu najserdeczniejsze życzenia radosnych, pełnych rodzinnego ciepła i zimowej zadumy Świąt Bożego Narodzenia oraz Do Siego Roku 2018.

*W imieniu Redakcji
Beata Kos-Kudła*